

منقش متوسط که عنوان در آن پلاجورد نوشته شده است - ترجمه
 بسرخي ولاجورد - ۱۲ صفحه ۱ هر صفحه - ۶ سطر، هر سطر یک مصراع
 از متن قصیده و ۶ سطر ترجمه در ذیل هر سطر ۱ هر سطر یک مصراع
 فارسی - خط متن نستعلیق نیم دو دانگ خوش و خط ترجمه و آخر
 کتاب شکسته نستعلیق کتابت خوش - رقم محمد علی طهرانی -
 تاریخ تحریر سال ۱۳۳۲ - (شماره ۲۱۰۲) .

اغاز

ولک الحمد یاذلجود والمجد والعلی بزرگوار خدایا تراست حمد و ثنا
 تبارکت تعطی من تشاء و تمنع که همزست عطا وهم از تو منع عطا
 پایان :

« وجعل علیه سادعاک موحد وناجاک اخیار با یک خضیع »

حسب الامر ... شاه زاده اعظم اکرم الفخیم نایب السلطنه العلیه
 العالیه علیشاه ... مرقوم قلم شکسته رقم کمترین غلام عقیدت فرجام
 علی محمد طهرانی مستوفی سرکار شوکت میانی شد ، وکان ذلک
 فی یوم الاثنین من شهر هزار و دوست و سی و در مطابق سنه
 اودئیل فرخنده تحریر . «

(۵۸۰)

نظام هروی (قاضی نظام الدین)

باندازه ۱۸۰ × ۲۸۰ - جلد آیه بتوای روشنی ممتاز . یوم
 مشکی متن دو مجلس میناتور از شیرین و خسرو و شیرین و فرهاد
 کار هرات بسبک نقاشی بهزاد ، اندرون میشن عنای تریج و سرتیج
 ولچکی حاشیه سوخت تحریر عالی روی متن فیروزه ای و سبز لاجوردی

اندکی ریخته - صفحه‌ها متن و حاشیه ، کاغذ متن سمرقندی سفید ،
 حاشیه الوان جدول زرین زرفشان - یک سر لوح مذهب مرصع عانی
 که در کتیبه آن روی متن زرکونی تزیینی نوشته شده: «الله و لاهوت»
 پشت صفحه اول یک شمسه مرصع - دو صفحه پیش از متن و دو صفحه
 پس از خاتمه چهار مجلس تصویر میانور محتاز با حواشی مذهب
 مرصع - ۲۱۱ صفحه ، هر صفحه ۱۳ سطر ، هر سطر یک بیت ، ۱۰
 میلیمتر - خط نستعلیق کتابت جلی خوش - رقم زین الدین محمود -
 تاریخ تحریر سال ۹۰۷ - (شماره ۱۳۲۸۹) .
 نسخه مشتمل است بر قصاید مقطعات - رباعیات .

آغاز:

« قلم که نکتة وحدت بیان کند اول رقم زند بدتندی خدای عزوجل »
 پایان :

مشقه العبد الفقير انمذنب زین الدین محمود انکاتب غفر ذنوبه
 من عیوبه منه سبع وتسعمائة الهجرية النبوية .
 تمامی یاد داشته‌ها و سجع بهر ها را محو کرده‌اند و محل رقم
 و تاریخ را در زیر گل و بوته نقاشی متبذلی پنهان ساخته بوده‌اند .
 (۵۸۱)

سلیمی (سلطان سلیم خان عثمانی)

(ع ۹۲۶۰)

باندازه ۱۳۷ x ۲۳۲ - جلد بیشن تریاتی تریج و نیمترنج
 و گوشه ضربی عالی ، اندرون تیماج ساده نولا دار - کاغذ بغدادی
 الوان جدول زرین - یک سر لوح مذهب مرصع خوش که در کتیبه آن

روی متن زر بسفیداب تحریر دار بخط نستعلیق نوشته شده است
۵ دیوان سلطان سلیم طاب ثراه - عنوانها بلاچورد - ۵۸ صفحه ،
هر صفحه ۱۳ سطر ، هر سطر یک بیت ۶۹ سببمتر - خط نستعلیق
کتابت متوسط - رقم عبدالواحد - بدون تاریخ (قرن ۱۱) . (شماره
۹۳۷۴) .

نسخه مشتمل است بر چهار قصیده حمد و نعت - غزلیات
(مرتب) .

آغاز :

« ای ترا برده عزت علم بکتائی
کس نه همتای تو در ملکتهی همتائی »
بابان :

« از یاری سلیمی هر چند عار داری
غیر از تو نایاست اورا بیاد یاری
« اقل عباد عبدالواحد . »

نسخه متعلق به محمد توفیق ناسی بوده و بسال ۱۲۷۴ وارد
کتابخانه شده و بسال ۱۲۸۲ از عرض ناصرالدین شاه گذشته و در حاشیه
صفحه اول مهر او است .

(۵۸۲)

خصر و شیرین

هاتفی (عبدالله جامی)

(۹۲۷ . م)

باندازه ۱۶۵ × ۳۶۷ - جلد مقوای روحنی ممتاز ، بوم مرغش
گل و بوته ریزه ترنج و سر ترنج زمینه مشکی نقش گل و بلبل ، لچکی

زمینه آلبانوفی بوته ریزه ، حاشیه زمینه مشکی بوته ریزه ، اندرون
 زمینه سرخ بوته مذهب ترنج و سر ترنج و حاشیه زمینه مشکی ترنج
 گل و بلبل حاشیه بوته ریزه نقاشی - صفحه ها متن و حاشیه ، کاغذ
 متن سرقندی زرفشان غبار جدول زرین ، حاشیه اصنهبانی الوان کمندار
 عنوانها پلاچورد - دو صفحه اول بین سطور خلا اندازی و در بعضی
 صفحه ها لچکهای مذهب برصع - یک سر لوح مزدوج مذهب برصع که
 در کتیبه آن روی متن زر عنوان کتاب پلاچورد نوشته شده است -
 پنج مجلس میناتور عالی که نقوش سه تایی آنرا یکلی محو کرده اند -
 ۱۶۱ صفحه ، هر صفحه ۱۶ سطر ، هر سطر یک بیت ، ۸۰ میلیمتر -
 خط نستعلیق کتابت جلی خوش - بدون رقم و تاریخ تحریر (قرن ۱۰)
 (شماره ۱۰۱۲۶) .

آغاز :

« خداوند ابعشق زندگی ده بفرقه تاج عز زندگی نه »
 و دو بیت نظم مثنوی مقدمه دارد :
 « خدا با هاتقی را دیده در کن بجانش بی رو خیر البشر کن

آلهی عالمی را کن مطیعش که در روز جزا باشد شفیعش

 زیور عشق بازان جگر خون نوشته قصه لیلی و مجنون

سن آن آیات را یردم تمامی بنزد حضرت معصوم جامی
 چو دید آن خسرو ملکه بمانی سوادى دروی آب زندگانی
 بنحسین گمت احسن است ای جوانمرد زبان بگشاد و از سن آفرین کرد
 که آئین سخن را تازه کردی درین معنی بلند آوازه کردی
 چو گفتم قصه لیلی و مجنون حدیث عشق ایشان نوند آتون

بگو افسانه شیرین و خسرو که گرد آن مه فرخنده هم نو»
 « به نیکویی چنان کن ناسدارش که باشد بر سعادت ختم کارش
 « تم ، کتبیبه » رقم و تاریخ را محو کرده اند ، ولی با دقت
 و با قید احتیاط این کلمات را ممکن است تشخیص داد ؛
 « کتبه اضعف مانی ابو بکر صفا الله کرمانی »
 نسخه قبل از سال ۱۲۸۸ جزو کتابخانه نبوده و از قصر بلور
 بکتابخانه منتقل شده است .

هاتفی

پانزده ۱۵۰ × ۶۲۰ - جلد تیماج سرخ منگنه جدید نولا دار -
 صفحه ها متن حاشیه ، کاغذ متن بخارانی شکری زرفشان شبار ، حاشیه
 الوان زرفشان جدول زرین - عنوانها بسفیداب روی مشن زر در سر
 محتوای منتس لاجوردی - ۱۶۸ صفحه ۱ هر صفحه ۱۲ سطر ، هر سطر
 یک بیت ۷۵ میلمتر - دو صفحه اول متن و حاشیه مذهب مرصع عالی
 بوده است که صفحه اول آن سائط و بنحو مبتذل آترا تجدید کرده اند -
 نسخه آب افتاده و بعضی صفحات وصالی شده بنادرس است - صفحه
 ۱۴ - ۵ ؛ نو نویسی - چهار مجلس میناتور خوش که بعضی آن محو
 شده است - بعضی سواضیح در میان و آخر کتاب نچکهای مذعب مرصع
 دارد - خط نستعلیق کتبات حقی خوش - رقم مظفر حسین تاریخ تحریر
 سال ۹۸۰ ، (شماره ۶۶۹) .

آغاز و پایان متن نامه نسخه پیش و در آخر اضافه دارد ؛
 « کتبه انفقیر المذنب مظفر حسین بن محمد امین غفر ذنوبهما و حنر
 عیوبهما فی شهر سنه ۹۸۰ . »
 سال ۱۲۸۲ از عرض گذشته است .

(۵۸۴)

نام

هاتفی

باندازه ۳۷ : ۲۴۵ x - جلد میشن پشمی جدول سنگه مذهب
جدید - کاغذ اصفهانی کبود جدول زرین - عنوانها پشتگرف - در دو
صفحه اول ۱۲ لچکی بوته اندازه مذهب - یک سر لوح مذهب مرصع
لاجوردی خوش - یک مجلس تصویر میناتور آیرنگ فرسوده - ۲۱۹
صفحه ، هر صفحه ۱۵ سطر ، هر سطر یک بیت ۵۵ میلیمتر - خط
نستعلیق کتابت خطی خوش - بدون رقم و تاریخ تحریر . (قرن ۱۰)
(شماره ۶۱۱) .

از آخر دو ورق و ورق پنجم ناقط است .

آغاز :

« بنام خدایی که فکر و خرد نیارد که تا کنه او بی برد »
پایان موجود :

« ز واسط زبان آورش خواستم جان واسطی نامه آراستم »
در زمان ولیعهدی ناصرالدین شاه بدست وی آمده و بسال ۱۲۸۲
از عرض گذشته است ، بالای صفحه اول مهر ولیعهدی و در حاشیه مهر
او بادشاهی او است .

(۵۸۵)

هاتفی

باندازه ۱۶۰ : ۲۷۰ x - جلد ابره نیماج مشکلی ضربی طلا نوش
بسجیل ، اندرون میشن عنابی تونج و سر تونج و گوشه موخت معرق

طلا پوش عالی روی زمینه فیروزه‌ای و لاجوردی نارنجی لولا دار -
 صفحه‌ها متن و حاشیه کاغذ متن سمرقندی شکری زرقشان غبار جدول
 زرین ، حاشیه انوان - دو صفحه اول بین مظهر طلا اندازهی منقش ،
 بین مصرعها تسمه و مذهب منقش - عنوانها بسفیداب تحریر دار
 در سرسخن های مذهب منقش - جایجا در متن لچکی‌های منقش
 مذهب - شش مجلس تصویر میتاتور عالی . ۲۷ صفحه ، هر صفحه ،
 ۱۲ سطر ، هر سطر یک بیت ۷۵ میلی‌متر - خط نستعلیق کتابت خوش -
 با رقم معمول « میر علی » - بدون تاریخ تحریر (فون . ۱) - شماره
 ندارد .

آغاز : نامه نسخه پیش .

پایان :

« آلهی چو این نقش فرخ نهاد یاخر رسید آخرش خیر باد »
 تمت الكتاب . . . والحمد لله رب العالمین [فقیر میرعلی] تم . رقم . تم
 صفحه اول نو نویسن والحنانی و رقم « میر علی » نیز بخط کاتب
 همین صفحه است .

پشت صفحه اول و حاشیه صفحه دوم سهر ولیعهدی مظفراندین
 شاه و آخر کتاب مهر « صدرالشعرا » با تاریخ ۱۲۸۶ است .

(۵۸۶)

تیمور ناده

هاقنی

باندازه ۱۴۵ × ۲۳۰ - جلد عاجری مسکی تریج و سردیج
 و گوشه و کبیده ضربی طلا پوش جدید ، اندرون نیماج ساده حنائی -
 کاغذ دولاب آبادی جدول زرین متن زرقشان غبار - عنوانها بنسنگرف
 بکک سرلوح . مزدوج مذهب برصع خوش - ۴۰ صفحه ، هر صفحه

۱۱ سطر، هر سطر یک بیت ۷۰ میانهتر - خط نستعلیق کتابت متوسط بدون رقم و تاریخ تحریر (قرن ۱۰) - (شماره ۱۲۳۴۳) .
 آغاز و پایان نامه نسخه پیش .
 تمامی یادداشتها و مهرها را محو کرده اند - انتقالی از صندوقخانه
 (۵۸۷)

هاتفی

باندازه ۱۶ x ۲۵۳ - جلد نیماج تریج و نیم تریج میناسازی روی متن طلا پوش ، اندرون ساشری غنایی تریج و نیس تریج و گوشه سوخت معرق عالی زمینه الوان - صفحه ها بتن و حاشیه قطعه سازی جدول زرین ، کاغذ متن اصفهائی و حاشیه دولت آبادی شکری زرقشان - عنوانها یلاچورد - یک سر لوح مزدوج مذهب مرصع خوش - ۳۱۶ صفحه ، هر صفحه ۱۲ سطر ، هر سطر یک بیت ۷۰ میانهتر - خط نستعلیق کتابت خوش - رقم مجدالدین - تاریخ تحریر سال ۹۹۵ .
 (شماره ۶۱۲) .

آغاز :

« شکر نزل طوطی طبع سلیم بحمد و ثنای علی العظیم »
 پایان مانند نسخه پیش ، اضافه دارد : بتاریخ سنه شهر محرم الحرام سنه ۹۹۵ نمف تحریر یافت . کتیبه عبدالمدنّب مجدالدین .
 اشعار سه صفحه اول این نسخه با نسخه های سابق الذکر اختلاف دارد .

بتاریخ ۲۹ بهر جمادی الاخر سنه ۱۱۰۵ داخل عرض کتابخانه ساه سلطان حسین صفوی شده است و مهر او باجمع « حسین از غلامی

شاه نجف رسید از سلیمان پسر و شرف ۹۷، ۱۰۰ در پشت صفحه اول است - پسال ۱۲۳۲ از عرض فتحعلیشاه گذشته و در حاشیه صفحه سوم نام او در برخی روی متن زر نوشته شده - پسال ۱۲۸۲ از عرض ناصرالدین شاه گذشته و در حاشیه صفحه اول مهر او است .

(۵۸۸)

هاتفی

باندازه ۱۳۵ x ۲۴۰ - جلد میسین مشکی تریج و سر تریج منگنه - کاغذ پخارائی آب افتاده با دو جدول زرین - در دو صفحه اول شش لچکی و یک سرلیح مذهب مرصع - عنوانها بشنگرف - هشت مجلس تصویر یرنگ متوسط جدید که در محل تصاویر که بیاض باندله بوده تصویر آبرنگ متوسط جدید که در محل تصاویر که بیاض ماتلم بوده است در اوائل قرن سیزدهم کشیده اند - ۲۴۲ صفحه ۴ هر صفحه ۱۵ سطر ۲ هر سطر یک بیت در متن و ۱۸ بیت در ۳۶ مصراع در حاشیه خط تسمیق کماست حقی متوسط - بدون رقم و تاریخ تحریر (قرن ۱۰) (شماره ۶۱۳) .

آغاز و پایان نامه نسخه شماره ۱۲۳۴۳

پسال ۱۲۸۲ از عرض ناصرالدین گذشته و در حاشیه صفحه صفحه اول مهر او است .

(۵۸۹)

و همچنین

مکتبی شیرازی

(۹۳۸۰۶)

۷۸ x ۱۴۰ - جلد ابره ماغری آجری جدول زرین

اندرون تیماج زیتونی - کاغذ اصفهانی پسته‌ای متن زرقشان عبار
 جدول زرین - بک سر لوح مزدوج مذهب مرصع خوشن - دو صفحه اول
 بین مطور طلا اندازی حاشیه گلکاری محو شده - ۱۴۴ صفحه ، هر صفحه
 ۱۵ سطر ، هر سطر یک بیت ۴۲ سببستر - خط نستعلیق کتابت حقی
 خوشن - رقم علی‌رضای کاتب - تاریخ تحریر مال ۱۰۳۲ . (شماره
 ۳۱۶۵) .

آغاز :

« ای بر احدیت ز آغاز خلق ازل و ابد هم آواز »
 « چون مکتبی این کتاب بگشود تاریخ کتاب مکتبی بود
 ایات چو در حساب پیوست آمد دوهزار و یکصد و شصت
 این گنج گهر که گشت پیدا از خطه فارس شد هویدا
 بآبان

« باد اول و آخرش درین دیر اول بصواب و آخرش خیر
 این چند کلمه بتاریخ یوم‌الثلاثی عاشورا شهر ذی القعدة سنه
 ۱۰۳۳ تمت تحریر یافت . نطقه علی‌رضا العباسی انکاتب غفر ذنوبه
 و ستر عیوبه . »

کلمه « العباسی » بعد از علی‌رضا الحاقی است .
 نسخه در حدود سال ۱۱۸۳ در تملک محمد هاشم الحسینی
 نامی بوده و بعد بتمک صدرالدوله در آینه و در زمان ولیعهدی
 ناصرالدین شاه بدست اوزسیده و مهر ولیعهدی او در پشت صفحه اول است .

(۵۹۰)

مکتبی

باندازه ۵۵ x ۸۸ - جلد تیماج سرخ تزیین ضربی میناسازی

حاشیه منگنه مذهب - کاغذ نرسم جدول و کمتد زرین بین مصراعها
 نسبه مذهب - عنوانها برخی در سرسختهای مذهب منقش - دو صفحه
 اول متن و حاشیه بین سطور طلا اندازی حاشیه مذهب مرصع - یک
 سرلوح مزدوج خوش - ۲۲ صفحه ، هر صفحه ۱۰ سطر ، هر سطر
 یک بیت ۵۲ میلمتر - خط نستعلیق کتابت خفی متوسط - بدون رقم
 و تاریخ تحریر (قرن ۱۲) - (شماره ۵۳۸) .

آغاز و پایان نامه نسخه پیش - و در آخر این بیت را اضافه دارد :

« شه نامه تمام و فصه کوتاه المنته والبقاء لله »

پس از ۱۶۸۳ از عرض ناصرالدین شاه گذشته و پشت صفحه اول
 مهر او است .

(۵۹۱)

و همچنین

مکتبی

باندازه ۱۷۵ x ۱۲۳ - جلد نیمج دولانی ابره سرخ جدول
 و گوشه منگنه سجاغ و اندرون ماسی ساده - کاغذ نرسم با دو جدول
 و کمتد - تمامی صفحات بین سطور طلا اندازی و بین مصراعها نسبه
 مذهب - هر صفحه سه لچکی پخته اندازی مذهب منقش - دو صفحه
 اول بین سطور طلا اندازی منقش حاشیه مذهب مرصع عالی - یک
 سرلوح مذهب مرصع عالی - عنوانها در سرسختهای مذهب مرصع روی
 متن زر نوشته شده است - ۱۲۶ صفحه هر صفحه ۹ سطر هر سطر یک
 بیت در متن و ۸ بیت در ۱۶ مصراع در حاشیه - خط نیکسه نستعلیق
 کتابت خفی نزدیک بقا بر عالی - بدون رقم تاریخ و قرن ۱۳ .
 (شماره ۱۲۱۶۵) .

آغاز و پایان نامه نسخه پیش و بخط خوش دیگری افزوده‌اند :
 « این کتاب از خطوط مرحمت و غفران پناه جنت و رضوان
 آرامگاه میرزا ابوالقاسم انجوی رحمة الله علیه میباشد و بر خطوط جمیع
 خوشنویسان سلف و خلف ترجیح دارد و متعلق بسرکار ... محمد
 قلیخان ایلیخان مملکت فارس می باشد .

انید که گردد این دریاك آرایش گوش اهل ادراك »
 کیفیت ورود بکتابخانه معلوم نیست .

(۵۹۲)

مکتبی

باندازه ۱۴۵ × ۲۱۰ - جلد ابره مخملی بنفش ترنج و سر ترنج
 و گوشه منگنه ، سجاف و اندرون تیماج عثمانی جدول دار - کاغذ فرنگی
 شکری جدول و کند زرین - عنوانها سرخی - دو صفحه اول نیز مطور
 اکلیلی - تک سر نوح اکلیلی متوسط - ۱۲ ؛ صفحه ، هر صفحه ۱۸
 بیت که در ۳۶ مصراع بچلیب نوشته شده است - خط شکسته نستعلیق
 کتابت مخفی خوش - رقم محمد یونس نوری - تاریخ تحریر سال ۱۳۱۳ ه .
 (شماره ۱۰۱۸۷) .

آغاز و پایان متن نامه نسخه پیش اضافه دارد :

« حرره العبد الاقل محمد یونس منشی نوری الاصل بتاريخ
 شب شنبه غره شهر جمادی الاول فی سنه هزار و سیصد و میرده ۱۳۱۳
 هجری حضرت نبوی صلی الله علیه و آله »
 انغالی از مصر بلور .

هلالی (بدرالدین جغتائی)

(م . ۹۳۵ یا ۹۳۹)

باندازه ۱۱۲ × ۲۱۰ - جلد ابره نیمای مشکمی ضربی طلاپوش ، اندرون میشن عتایی تریج و نیمترینج ، لچکی سوخت تحریر متن آبی عتایی لولا دار - کاغذ دوات آبادی جدول زرین متن زرفشان چهار دو صفحه اول بین سطور طلا اندازی منقش - بکک مر لوج مزدوج مذهب مرصع خوش - پنج مجلس تصویر میناتور خوش فرسوده عنوانها بقلم زر لاجورد - در تریج مرتوج روی متن زیرخط رفاع خوش بسفیداب تحریر دار نوشته شده است : « بود نظم هلالی شاه و درویش » کتاب به دو لچکی پونه اندازی مذهب تمام میشود . ۱ صفحه ، هر صفحه ۱۲ سطر ، هر سطر یک بیت ۵۵ سلیمنز - خط نستعلیق کتابت متوسط رقم سرشد شیرازی - تاریخ تحریر سال ۹۵۰ . (شماره ۱۰۰۱۵) . آغاز :

« ای وجود تو اصل هر موجود هسی و بوده و خواهی بود
و در تسمیه بنتوی دارد ؛ و روی در اغنام آن کردم
شاه و درویش نام آن کرده »

« نظری جانب هلالی کن خاطرش را ز غیر خدائی کن
از روی بر که باندش همراه یعنی لا اله الا الله
نادان :

« حشر او با رسول نبی بارب این دعا را قبول کن یارب .
نام الکتاب ... فی تاریخ یوم الاثنین عشرين سحر رمضان المبارک

سنه خمسين و تسعمائة على يد اقل العباد مرشد الكاتب الشيرازي
 شقر ذنوبه وستر عيوبه
 غريق رحمت يزدان کسی ياد که کاتب رابعه الحمدی کشیداده
 تمامی یاد داشتهها و مهرها را محو کرده اند - اشغالی از خانه
 لسان الدوله .

(۵۹۳)

دیوان

هلالي جغتائي

باندازه ۱۳ × ۲۱۵ - جلد تیماج سرخ بغدادی ساده جدول
 مذهب ، اندرون کاغذ منقش - کاغذ سختائی جدول زرین - حواشی
 عموماً گلکاری عالی - یک سر لوح مذهب بر صبح عالی - ۴۵ صفحه ،
 در هر صفحه ۸ مصراع چلیپا و شش مصراع بطول صفحه نوشته شده
 است - خط نستعلیق کتابت عالی - رقم محمود بن اسحاق شهابی -
 تاریخ تحریر سال ۹۶۱ - (شماره ۶۰۹) .
 نسخه مشتمل است به غزلیات (مرتب) - رباعیات

آغاز :

ه ای نورخدا در نظر از روی تو ما را بگذار که در روی تو بینیم خدا را .

بایان :

باعتبره جانها نمک آمیخته اند تا هدی تو صورتی برانگیخته اند
 تم اند دیوان المتسوب الی انولانا هلالي علی يد العبد الفقير محمود بن
 اسحاق الشهابی فی سنه ۹۶۱ .

بسیاری از صفحاتها و صالی و مرتب شده است .

بسال ۱۰۷۹ کتاب در دست ترکی از عثمانیها بوده و بسال

۱۷۸۴ از عرض ناصرالدین شاه گذشته و در حاشیه صفحه اول مهر او

(۵۹۴)

هاللی

بانه رقم ۱۱۰ x ۱۸۰ - ص ۵۵ تیغ خانلی ترنج و سر ترنج
و گوچه سنگه - کماله کشمیری جدول کنند زلفان زلفشان - دو صفحه
فوناً بین مطور طلا اندازی و تسمی صفحات بین هر قرن و مصرعها
نصفه سده بیتا مجازی خوش - یک سر لوح بذهب برصغ توسط
کشمیری - ۱۵۴ صفحه ۱ هر صفحه ۱۴ سطر : هر سطر یک بیت ۶۷
بیلیتر - خط نستعلیق کتایت جفی : توسط - بدون رقم و تاریخ تعویذ
سال ۱۱۱۲ . (شماره ۶۱۰) .

تیغه مشتمل است بر غزلیات (مرثیہ) - مقطعات - رباعیات .
تغایر : مانند تیغه پیش :

بایان :

صبر است سرا چاره و دانند شما لیکن من بیچاره ندانم چکم
حسب الغرمایش ... آقا عبدالعظیم ماکن احمدشاهی چایخ
باتر دهم شهر رمضان یکوزاره جند و دوازده یاتمام رسید .

سال ۱۲۸۰ از عرض ناصرالدین شاه گذشته و در حاشیه صفحه
اول مهر او است .

(۵۹۵)

دیوان

شهبندی قمی

(۹۳۵۱۴)

یاندازه ۱۵۴ x ۲۴۷ - جند تیماج حنائی تریج و سر تریج
و گوشه بریده نوری طلاپوش - صفحه‌ها متن و حاشیه قطعه‌سازی ،
کاغذ متن سمرقندی نخودی ، حاشیه الوان زرقشان عنوانها بطلیم
سفیداب روی متن زرد در سرسخنهای مذهب متفلس - یک سرلوح مزدوج
مذهب مرصع خوش که در کتیبه آن روی متن زر بخط کوفی تزئینی
تریج نوشته شده است .

۵ الله و لا اله - ۸ : صفحه ۲ هر صفحه ۱۲ سطر ، هر سطر یک
بیت ۷۵ سیلیمتر - خط نستعلیق کتایب خوش - بدون رقم و تاریخ
تحریر (قرن ۱۰) - (شماره ۲۳۱۲) .

نسخه مشتمل بوده است بر : غزلیات (مرتب) - رباعیات -
مفرد است که بسیاری از صفحه‌ها فعلا ساقط است و علاوه بر مقطعات
بین صفحات ۹ - ۱۰ و ۱۳ - ۱۴ غزلیات بحرف واو تمام میشود و از
رباعیات و مفردات فقط صفحه آخر باقیست . چون نسخه از کتایبهای
بسروقه استردادی است که تمامی صفحات مفقود معبر بوده است .
آغاز :

۵ بیای عشق و آنش زین دل امسرد ما را

بنور خویش روشن کن چراغ مرده ما را

بابان :

۵ هزاران دل ترا همراه چندین چشم

زدلها لشکری همراه داری از نظرها هم

سال ۱۱۶۰ و ۱۱۶۲ و از عرض گذشته و بهرها و یاد داشتهای
عرض ناصرالدین شاه محور کرده‌اند .

(۵۹۶)

(محیی لاری ؟)

(قرن دهم)

باندازه ۱۶۰ × ۲۳۰ - بدون جلد - کاغذ بخارانی آب افتاده
و فرسوده بدون زرین - یک سرلوح مذهب برصع خوش که در کتیبه
آن « بسطه » بخط ثلث خوش روی سز زر بزرگوار نوشته شده -
عنوانها بشنگرف - شانزده مجلس تصاویر مواضع خانه کعبه و مراسم
حج در مکه بآبرنگ و زر - ۸۸ صفحه ، هر صفحه ۱۵ سطر ، هر سطر
یک بیت . ۸۰ میلیمتر - خط نستعلیق کتابت مشیظ - بدون رقم و تاریخ
تحریر (قرن ۱۰) - (شماره ۳۲۲۶) .

موضوع این مثنوی جز حمد و ثنا و نعت پیامبر و خلفای اربعه
و ائمه اثنی عشر ، نعرف مکه و آداب و اسرار حج است که بجای
اعمال را با طرح مواضع و امکته شرح داده . ناظم این مثنوی . پس از
جای سی زیسته و از وی بطور در گذشته‌ای نام برده و بعضی اشعار جایی
را در منظومه خود جای داده است . نام نا تخلص ناظم « محیی » است
که در نکه موضع دارد :

آغاز :

محیی از افسانه اولب میشد کودلی تو باز زهاند زبند و
« ای همه کس را بدرت انتجا کعبه جانرا ز نو نور و صفا »
و در مقدمه در سبب تألیف و تسمیه کتاب آمده است :

و بود شبی همچو مهر زلف یار
 یافته جان کام ز بقصد خویش
 ناگه اندیشه گریبان گرفت
 حیرت بسیار مرا رو نمود
 کین چه اساس امت بدین عز و قاز
 نکته درین گردش برگار چیست
 سعی بود از چه و تربان ز چیست
 آنچه دل از ملهم غیبش شتفت
 طبع که در نظم سخن سنج بود
 غالیه ما گشت از آن کلک من
 ریخت بر اوراق سمن مشکه ناب
 چون بفتوح دل و جان شد سبب
 پنهان :

شکسته فشان همچو نسیم بهار
 شکر کنان بردر معبود خویش
 تا سحرم فکر رگه جان گرفت
 بوالعجیبهای خیالم رود
 کامده مهر فلکشن زاهل و از
 باعث این گرمی بازار چیست
 رمی جمار و تن عربان ز چیست
 بیکه بیکه آنرا بزبان باز گفت
 لقب زن ساحت این گنج بود
 مشکه تر افشاند بروی سمن
 کرد رقم باعث نظم کتاب
 کرد فتوح الحرمینش لقب «

محیی ازین هردو طلب کام خویش
 گرم شد از نظم تو بازار حج
 از گرم و مرحمت ذوالمنن
 صل علی روضه خیر الانام

کام دل خویش و سرائجام خویش
 ختم بنظم تو شد اسرار حج
 شکر با تمام رسید این سخن
 خاتمه نسخه برین شد تمام «

تمت . تم . تم . تم . «

ناقد یادداشت و مهر و ثبت است و کیفیت ورود بکتابخانه

معلوم نیست .

(۵۹۸)

کلیات

اهلی (محمد شیرازی)

(۹۴۲ ، ۲)

باندازه ۲۱۵ × ۳۲۵ - جلد نقوای ابره روشنی ممتاز در مجلس

میناتور بوم مشکى ، اندرون تيماج مشکى ضربى طلاپوش و سوخت معرف که ترنج و سرترنج و گوشه و يك حاشيه آن سوخت و متن و يك حاشيه ضربى طلاپوش و سوخت آن فرسوده و ريخته است. کاغذ دولت آبادى جدول زرين زرين غبار - عنوانها بسفيداب تحرير داروى روى متن زر نوشته شده و تمام سرسخها مذهب منقش است - در هر صفحه پنج لچکى مذهب منقش - دو صفحه اول متن و حاشيه مذهب مرصع خوش و در توضيحات متن فهرست عناوين کتاب بسفيداب تحرير دار نوشته شده - دو صفحه دوم دو مجلس تصوير بزم و شکار میناتور عالی و حواشی مذهب مرصع - دو صفحه سوم متن و حاشيه دور هر صفحه در متن در ترنجی سه سطر از آغاز ديپاچه بسفيداب تحرير دار روى متن زر منقش و اين کلمات در بالا و پائين ترنج نوشته شده : « کلیات ، مولانا ، اهلی ، شیرازی » - دو صفحه پس از خاتمه متن کلیات نیز دو مجلس بزم میناتور با حاشيه مذهب مرصع مانند دو صفحه دوم - ۱۲ صفحه ، هر صفحه ۱۶ سطر ، هر سطر یک بیت در متن ، ۶ بیت در ۱۲ مصراع در حاشيه اول و ۱۴ بیت از ۲۸ مصراع در حاشيه دوم - بين مصراعاتها نسمه مذهب منقش - خط نستعلیق کتابت و کتابت حقی متوسط - رقم عداوت الله کاتب - بدون تاریخ تحرير (حدود هزار هجری) . (شماره ۱۰۰۳۰) .

نسخه چنين متقسم شده است :

در متن : مشوي بحر حلال (مجمع البحرين) با مقدمه متتور مشوي شمع و بروانه - مقطعات - رباعيات - بحبات - زبدة الاخلاق (رباعيات) - نوایده العفاند (کذا) (رباعيات) - ساقی نامه - با مقدمه مشور (رباعيات) - گنجینه یا مقدمه مشور (رباعيات) - تواریخ - فصیحه مصنوعه باسم امیر علی شیر یا مقدمه مشور - قصیده مصنوعه باسم

بخطوب شان با مقدمه مشهور و قصیده مصنوعه باسم شاه اسمعیل یا مقدمه مشهور .

در حاشیه اول : غزلیات (مرتب) تا حرف « با »

در حاشیه دوم : قصاید - غزلیات از ذبیانه حرف با تا آخر .

آغاز :

« حمد نامحدود و شکر نامحدود سزاوار صانعیت که بیک امر

« کن ه نسخه دوگون پرداخت ... »

پایان حاشیه اول :

« تو که در بیکده با پیرمغانی اهلی

کعبه بگذار چه حاصل زدرو دیواری

نیمه غزل حرف نیا در حاشیه کوچک نوشته شد بعون الله

تعالی و حسن توفیق و صلی الله علی خیر خلقه محمد و آله »

پایان حاشیه دوم :

« اعلی بמוש باش که آن گل نه زان تست

گر تو هزار ناله و فریاد می کنی

تعت الکتاب غزلیات بعون الله الملک الوهاب »

پایان متن :

« هر که او را کند به بیک بیاد صد هزاران هزار رحمت باد

تعت الکتاب بعون الله الوهاب . حرره عدا بیت الله الکاتب . تم . »

نسخه مرتب و بعضی صفحات و صالی و مجلس سیناتور محو

شده است .

نادداشتهها و مهرها را محو کرده اند اینقدر پیدا است که بسال

۱۲۳۷ از عرض فتحعلیشاه گذشته است .

اهلی شیرازی

باندازه ۲۲۰ × ۳۴۷ - جلد تبحاج مشکى ترنج و مر ترنج
 و حاشیه بنگنه متن مذهب شیر و شکر روشن کشیده - کاغذ دولت
 آبادی دو جدول وزن متن زر نشان غبار - تمام قطعات اشعار پسر
 سخن مذهب بوته اندازی شروع میشود - عنوانها بسفیداب تحریر دار -
 در هر صفحه سه لچکی مذهب بوته اندازی متفلس - دو صفحه اول متن
 و حاشیه مذهب مرصع عالی که در میان دو قرنج بزرگ عنوان مطالب
 در نیمترنجهای کوچک مذهب بسفیداب تحریر دار نوشته شده و در
 چهار ترنج پیشانی و ذین این دو صفحه ، در دو ترنج کوچک بیان
 صفحه شش مصراع این داده تا پنج نوشته شده است :

« در میان فضلا و شعرا	بیر با صدق و وفا بود اهلی
وقت با مهر علی از عالم	بیروآن عبا بود اهلی
مال فوتش زهر دجستم گفت	بادشاه شعراء بود اهلی »

(که میشود سال ۴۲) - دو صفحه بعد نیز متن و حاشیه مذهب
 مرصع عالی که در میان آن دو صفحه در ترجمی روی متن زر بوته اندازی
 عنوان کتاب ، و در هر چهار سطر از ابتدای متن کتاب بسفیداب تحریر
 دار نوشته شده - دو صفحه آغاز « سحر حلال » و « شمع و پروانه »
 متن و حاشیه مذهب مرصع عالی و نیز بطور طلال اندازی سنتی بین
 مصراعها تسمیه مذهب - شانزده سطر لوح بزرگ و کوچک مذهب مرصع
 عماتی - ۷۳ صفحه ؛ هر صفحه ۹ سطر ، هر سطر یک بیت ۷۲ بیلیمتر
 در متن ؛ ۱۴ بیت در ۲۸ مصراع ، در حاشیه - خط متن نستعلیق

کتابت چلی و حاشیه کتاب حقی خوش - بدون رقم و تاریخ تحریر
(حدود سال هزار) . (شماره ۴۷۷) .

نسخه چنین تقسیم شده است :

در متن : مثنوی سحر حلال با مقدمه مشهور - شمع و پروانه -
قصاید - تائکلیات - ترجمه‌ها - لغوه و مباحث - مرثی - تواریخ -
باقی نامه یا دیباچه مشهور - گنجینه یا دیباچه مشهور - سعادت و اللغاز -
زبدة الاخلاق - فواید العقاید - قصیده مصنوع باسم امیر علی شیر
یا دیباچه مشهور - قصیده مصنوع باسم یعقوب خان یا دیباچه مشهور -
قصیده مصنوع بنام شاه اسمعین یا دیباچه مشهور :

در حاشیه : غزلیات (سرتب) - مقطعات -

آغاز مانند نسخه پیش :

پایان حاشیه :

« هر چند گذشت از فلک مرتببات خواهم که بصد مرتبه زین پیش روی »
« تمت الكتاب بعون الله تعالى وحسن توفيقه . »

پایان متن :

« اهلی سخنش اگر تباست ازین دوازه اماست

ختم بالخیر والاقبال والحمد لله اولاً و آخراً . »

بسال ۳۰۱ ، کتاب را میرزا محمد پیشخدمت تقدیم نامبراندین

شاه کرده است .

(۶۰۰)

گلیات

اهلی

باندازه ۱۵۰ × ۲۶۸ - جلد ایبه و سجاغ ماغری سسکی تریج

و نیمترین سر تریج سنگنه طلا پوشر مستعمل . اندرون تپناج سرخ

ترنج و سر ترنج سوخت معرق خوش - کاغذ اصفهائی جدول زرین -
 عنوانها بشنگرف - پنج سر لوح مذهب مرصع خوش که در کتیبه هریکه
 عنوان آن قسمت بسفیداب روی متن زر نوشته شده - دو صفحه اول
 هر قسمت متن و حاشیه ، حاشیه گلکاری و متن بین بطور طلائندازی
 نقش - دو صفحه پیش از متن و دو صفحه در میان کتاب که بیاض
 بوده جدیداً شش مجلس سیناتور تصویر کردند - . . ۷ صفحه ، هر صفحه
 ۱۸ سطر ، هر سطر یک بیت ۸۵ مینمیش در متن و ۷ بیت در چهارده
 مصراع ، در حاشیه - خط نستعلیق کتابت خفی بد - بدون رقم و تاریخ
 تحریر (قرن ۱۱) - (شماره ۱۲۱۶۳) .

نسخه چین منقسم است ؛ مجموع البحرین با مقدمه مشور -
 شمع و پروانه - قصاید - مرانی - مقطعات - تواریخ - غزلیات (مرتب)
 بحیرات - ساقی نامه - گنجینه با مقدمه مشور - قصیده مصنوع بنام
 امیر غلبشیر با مقدمه مشور - قصیده مصنوع بنام یعقوب خان یا
 مقدمه مشور - قصیده مصنوع بنام شاه اسمعیل یا مقدمه مشور .

آغاز و پایان متن نامه نسخه پیش :

کتاب تصحیف ثانوی و وصالی و در آن هنگام تصاویر بان
 الحاق شده است .

کیفیت ورود بکتابخانه معلوم نیست و در آخر کتاب سجع مهر
 « محمد شفیع بن محمد قلی ۱۰۷۱ هـ دارد .

(۶۰۱)

☞

اهلی

باندازه ۱۶۵ × ۲۶۷ - جلد حاغری بشکی ترنج و سر ترنج
 ولجکی و حاشیه بند روی بریده قریب طلال بوش ؛ اندرون تصاح

آلبالونی ترنج و سر ترنج و گوشه لچکی و حاشیه به زه می سوخت معرق
 طلاپوش زمینه لاجوردی و سفید عالی - کاغذ چنانی نباتی با دو جدول
 زین متن زر نشان چهار - در هر صفحه سه لچکی و تمامی سر معنیها
 بوته اندازی مذهب - دو صفحه اول متن و حاشیه مذهب مرصع عالی
 بین سطور طلا اندازی منقش - شش مرصع در آغاز هر قسمت دو صفحه
 اول متن و حاشیه بین سطور طلا اندازی منقش و حاشیه بوته اندازی
 مذهب مینا سازی عالی - شش سر لرح مذهب مرصع عالی که در کبه
 هر یک عنوان هر قسمت بسفیداب روی متن زر بوته اندازی نوشته
 شده است - ۵۸۴ صفحه ، هر صفحه ۱۶ سطر یک بوت ۶۳ میلیتر
 در متن و ۱۳ بیت در ۲۶ مصرع در حاشیه - خط نستعلیق کتابت
 خفی متوسط - بدون رقم - تاریخ تحریر سال ۱۰۳۶ . (شماره ۱۰۴)
 نسخه منقسم است : سحر حلال با دیباچه - شمع و پروانه
 تصاید - مقطعات - غزلیات (مرتب) - ساقی نامه با دیباچه (عنوان
 بهتره گنجفه « نوشته شده است) - گنجفه با دیباچه - زبدة الاخلاق -
 قصیده مصنوع بنام امیر علیشیر با دیباچه - قصیده مصنوع بنام یعقوب
 خان - قصیده مصنوع بنام شاه اسمعیل با دیباچه .
 آغاز و پایان نامه نسخه پیشی .

نسخه در تملک حاج ملیمان خان قاجار بوده است و بسال
 ۱۲۸۲ از عرض ناصرالدین شاه گنشته و پشت صفحه اول مهر او است .

(۶۰۲)

ت

اهلی

باندازه ۱۶۵ × ۲۷۰ - جلد ساغری مشکی ترنج و سر ترنج
 و گوشه بریده ضربی طلاپوش ؛ اندرون تیماج عنابی ترنج و سر ترنج

و گوشه سوخت معرق زمینه لاجوردی طلاپوش - کاغذ دولت آبادی
 جدول زرین - سرغزلها و قطعات بونه اندازی مذهب - دو صفحه اول
 و دو صفحه در بیان بنی و حاشیه ، بین سطور طلا اندازی ستش
 و حواشی بونه اندازی مذهب بینا مازی یا دو سر لوح مزدوج مذهب
 مرصع عالی - ۷۲۲ صفحه ، هر صفحه ۲۱۹ هر سطر یکک بیت ۶۵ بلیتر
 در متن و ۶ بیت در ۱۲ مصرع در حاشیه - خط نستعلیق کناث
 خوشی - بدون رقم - تاریخ تحریر سال ۱۰۵۶ ، (شماره ۴۸۰۰) .
 نسخه منقسم است بر : سحر حلال با دیباچه - شمع و پروانه -
 قصاید و محرمات - غزلیات (مرتب) - رباعی نامه با دیباچه -
 و گنجینه یا دیباچه - معیبات - قصیده مصنوع بنام امیرعلیشیر نوائی
 یا دیباچه - قصیده مصنوع بنام سلطان یعقوب خان با دیباچه قصیده
 مصنوع بنام شاه اسمعیل صفوی با دیباچه .

آغاز : نامه پیش .

بایان دیباچه بنور تصبیه مصنوع اول :

تمت الדיباچه فی یوم انخمس شهر ربیع الثانی سنه ست
 و خمسين و الف فی البهرة النبویه .
 پایان کتاب : مانند نسخه پیش .

نسخه بتاریخ سال ۱۲۰۰ بنظر میرزا محمد رضای کتابدار
 آقا محمد خان قاجار رسیده و سال ۱۲۰۱ از عرض کتابخانه آقا محمدخان
 گذشته و سال ۱۲۳۲ از عرض فتحعلیشاه گشته و در حاشیه صفحه
 اول نام او روی متن زر در تریجی نوشته شده و بسال ۱۳۸۳ از عرض
 ناصرالدین شاه گذشته و در حاشیه صفحه اول مهر او است .

اهلی

یافتاؤ ۱۶۰ × ۳۸۸ - جلد ساغری سرخ ترنج و سر ترنج
 بریده ضربی طلاپوش ، اندرون تپساج تریاکی ترنج و سر ترنج سوخت
 معرق زمینه سبز و نارنجی بوته مذهب لولا دار خوش - کاغذ دولت
 آبادی جدول زرین - عنوانها بخط رفیع متوسط پشتگرف - پنج مروج
 مزدوج مذهب مرصع خوش کد در کتیبه هر یک عنوان هر قسمت
 بسفیداب تحریر دار روی متن زر بوته اندازی شده است - ۷۱۸ صفحه،
 هر صفحه ۲ سطر، هر سطر یک بیت ۶۲ میلیمتر در متن و ۷ بیت
 در ۱۴ مصراع در حاشیه - خط نستعلیق کتابت متوسط - رقم جمال
 شیرازی - تاریخ تحریر سال ۱۰۵۷ . (شماره ۱۰۱۲۵) .

نسخه چنین تقسیم شده است : سحر حلال با دیباچه - شمع و
 پروانه - قصاید - ترجیحات - ترکیبات - مقطعات - غزلیات (مرتب) -
 ساقی نامه با دیباچه - گنجینه با دیباچه - زیده الاخلاق و رباعیات
 دیگر - معنیات واللغاز - قصیده مصنوع بنام نوائی با دیباچه - قصیده
 مصنوع بنام سلطان یعقوب با دیباچه - قصیده مصنوع بنام شاه اسمعیل
 با دیباچه .

آغاز و پایان متن نامه نسخه پیش در آخر اضافه دارد :

« تحت الکتاب بعون الملک الیهاب بتاريخ نوم الاربعاء فی ثالث
 شهر ربیع الثانی سنه ۱۰۵۷ سع و خمسين و الف . کتبه جمال شیرازی
 یاد دانتها و مهر هار انجو کرده اند - اثنتائی از نصر یلور .

(۶۰۴)

فصایه مصنوع

اهلی شیرازی

باندازه ۱۶۵ × ۲۷۲ - جلد روغنی خوش بوم زیتونی برزک
من گل و بوته نقاشی در حاشیه هردف ه بیت اشعار فارسی بخط رفاع
پسندیداب نوشته شده ، اندرون بوم سوخ بوته برگ سوئی مذهب حاشیه
مشکی - کاغذ سعقدی شکری متن زلفشان غبار جدول زرین بعنوانها
بلاچورد و مشگرف - دو صفحه اول متن و حاشیه بین سطور طلا اندازی
حاشیه گلکاری - یک سر لوح مذهب مرصع عالی و

که در کتیبه هر یک عنوان بشتگرف زرنگار نوشته شده است .
صفحه اول بوته اندازی مذهب لاجوردی که هشت مصرع در بیان
صفحه از آخر ، « بعمیات » نوشته شده است - ۹۳ صفحه ، هر صفحه
۱۴ سطر ۹ میلیتر - خط نستعلیق کتابت خوش - رقم حسن علی
شیرازی که تاریخ تحریر سال ۱۰۰۶ . (شماره ۱۲۲۶) .
نسخه بصورت حاضر مشتمل بر سه نسخه مصنوع ، ولی ظاهراً
این قسمت جزئی از کلیات اهلی بوده است که آنرا تکمیک کرده اند .
آغاز : « حمدی از حد افزون و سپاس از قیاس بیرون سزا وار صانع
بیچون . . » .

بایان متن نامه نسخه پیش و اضافه دارد :

۱ قیمت الكتاب بحون الملك الوهاب فی تاریخ شهر جمادی الاول
سنه ۱۰۰۶ . [.] . ح . من . العبد المذنب الراجی حسن علی بن حیدر الشیرازی .
حیدر الشیرازی . . » .

یادداشتها و مبرها را محرکند ولی ظاهراً نسخه از کتابهای
کتابخانه سلطنتی صفوی بوده است و مهر میر محمد مؤمن و میر محمد
مقیم کتابدار عنوز در صفحه آخر پیداست .

اهلی شیرازی

باندازه ۱۲۰ x ۱۹۵ - جلد دولایه ابره ساغری شای تریج
 و تیرنج ولجکی منگنه مذهب و سجاد و آستر قیماج ماضی ساده -
 صفحه ها متن و حاشیه ، کاغذ متن ختاینج حاشیه دوت آبادی افشان
 جدول زرین - یک سرلوح مذهب موصیح خوش - دو صفحه اول بین
 بطور طلا اندازی - ۱۳ صفحه ، هر صفحه ۱۱ سطر ، هر سطر یک
 بیت - بخط مستحلق کتابت غنی عالی - رقم شاه محمود نیشابوری -
 تاریخ تحریر سال ۹۵۰ (شماره ۲۱۶) .

آغاز :

« خدا با توئی آگه از حال من عهانتست پیش تو احوان من »
 پایان :

« جهان ملک جاوید پنداشتند بحیرت گفشتند و بگذاشتند »
 « کتبه العبد القیر شاه محمود بنه حسین و نسیمانه »
 نسخه از مملکات میرزا مهدیخان نادری بوده و پشت صفحه
 اول مهر او را دارد - یسان ۱۳۸۳ از عرض کتابخانه زهر کدین شاه
 گذشتند و شش صفحه اون مهر او است .

یحیی لاهیجی (قاضی)

(۹۵۳ . م)

باندازه ۹۰ x ۶۵ - جلد مہشن چگری تریج طوی ، اندرون

بیشتن ساشی ساده لولا دار - کاغذ دولت آبادی - یک سر لوح مذهب
مرصع متوسط ۱۴۱ صفحه ، هر صفحه ۱۱ سطر ، هر سطر یک بیت
۵۰ سیلیمتر - خط نستعلیق کتابت خفی متوسط - بدون رقم تاریخ
تحریر سال ۹۹۱ - شماره ۶۱۵) .
نسخه مشتمل است بر تجزیات (مرتب) و رباعیات .

آغاز :

« بتاز حسن نیرخاص است لطف عام خدا

چه نازنین و نکویی هزار نام خدا »

بایان :

« آیا چه شود ز جودت ای فیض وجود

گر در گذرانی علمی از علمی

ثم بعون الله و حسن توفیقہ فی خمس عشر شهر محرم الحرام

سنه ۹۹۱ . »

نسخه سال ۱۲۸۲ : از عرض ناصرالدین شاه گذشته و در حاشیه

صفحه اول بهر او است .

(۶۰۷)

دیران (آثارالشباب)

غزالی مشہدی

(۹۸۰ . ۰۰)

باندازه ۱۳۵ x ۲۵۰ - جلد تیماج یشمی نرنج و سر نرنج

و گوتمه منگنه جدید - کاغذ کشمیری نخودی جدول زرین - دوسر

لوح مزدوج مذهب متوسط - ۵۴۹ صفحه ، هر صفحه ۱۵ سطر ، هر سطر

یک بیت ۷۸ سیلیمتر - خط نستعلیق کتابت جلی متوسط - بدون رقم

و تاریخ تحریر (قرن ۱۰) . (شماره ۵۶۳) .

نسخه مشتمل است بر: دودیاچه و مقدمه ستور و منظوم -
قصاید و غزلیات (مرتب) - ماقی نامه ها - ترکیبات - مقطعات -
رباعیات

اشاز:

« بسم الله الرحمن الرحيم هست شهاب از بی دیو رحیم »
پایان:

« ذرات جهان در نظر همت من

میدان یقین که کمتر از شخص است

در مقدمه درسیب نظم و تسمیه دارد: «... اما نظمی چند...»
بترتیب حروف تهجی که دواوین استادان بر آن نهج مربوط و مضبوط
است موسوم به « آثارالشهاب » کرده برسم کتابخانه حضرت خدیو
جهانی گشای ... ابوالمظفر نادناه جلال الدین محمد اکبر ...
مسوده شد ... و انتظام این گوهرهای ریختان برکنار عمان درسته
تست و ستمین و تسعانه واقع شد . «
نسخه سال ۱۲۸۲ از عرض ناصرالدین شاه گذشته و درحاشیه
صفحه اول مهر او هست .

(۶۰۸)

نقش بطبع

غزالی هشهدهی

باندازه ۲۸۰ × ۱۷۵ - جلد قیماج نسکی ترنج و نیمترنج و لچکی
ساخت یوته پیشن سرخ و زمینه زر جدول کرمکک طلائی ، اندرون
پیشن سرخ ساده - صفحه ها متن و حاشیه کاغذ متن قطعه اصفهانی
گلی زرفشان جدول زرین ، حاشیه کاغذ ابری و بعضی عکس سازی
برخی ، تحریر زر - عنوانها بلاچورد - دو سر لوح مذهب موصع خوش -

سه مجلس تصویر میانوز خوش - ۸۶ صفحه ۱ هر صفحه ۱۲ سطر ، هر
سطر یک بیت - خط نستعلیق نیم دو دانگ عالی - رقم نورای لاهیجی
تاریخ تحریر سال . ۱۰۳۰ ، (شماره ۶۲) .

آغاز مقدمه :

« الحمد لله که زهمتی رستم بانقد با رنگستی رستم »

آغاز مثنوی :

« بسم الله الرحمن الرحيم نقش بدیعست و سلک قدیم »

پایان :

« سر بگیریان عدم در کسبم مهر نهم بر لب و دم در کسبم »

حسب الاشارة ... میرزا مسعود ... بر نوم قلم شکسته رقم

شده فی ذی قعدة سنة عشرين و الف من الهجرة . کتبه العبد الاقل نورالذین

محمد اللاهیجی غفر الله ذنوبه و ستر عیوبه »

نسخه در کتابخانه شاهان صفوی بوده و در صفحه آخر مهر

شاه عباس ثانی ناسجج : « بنه شاه ولایت عیاش ذنی » و بعد بتملک

میرزا مهدبخان نادری در آمده است - بسال ۱۱۳۲ از عرض فتحعلیشاه

گرفته و در بالای سر لوح نام او روی متن زر در تزیینی نوشته شده

است - بسال ۱۲۸۱ از عرض ناصرالدین شاه گذشته در صفحه اول

مهر او هست .

(۶۰۹)

جاهلی (سلطان ابراهیم میرزا ابن بهرام

میرزا صفوی)

(م . ۹۸۵)

باندازه ۱۹۰ x ۲۹۲ - جلد روغنی خوش بوم سرخ گل و یونه

نقاشی حاشیه متن سبز بوته ریزه ، اندرون متن زیتونی گل لرگس
 نقاشی ریخته جدید - صفحه‌ها متن و حاشیه و بعضی وصلی شده . کاغذ
 متن قطعه ختائی غایر جدول زرین ، کاغذ حاشیه چهار بغل اصفهائی
 کفند دار - عنوانها یلاجورد - دو صفحه اول متن و حاشیه ، حاشیه
 گلکاری عالی بین سطور طلا اندازی منقش - دو صفحه دوم متن و حاشیه
 مذهب مرصع عالی دوزمیان هر صفحه شش مصرع در شش سطر نوشته
 شده و بین سطور طلا اندازی منقش و در این دو صفحه در پیشانی
 و ذیل بخط رقاع عالی بسفیداب تحریر دار روی متن زر نوشته شده
 « من مغاللات نواب ، سلطان ابرهیم میرزا ، بن بهرام میرزاالحسینی ،
 الموسوی » - یک سرلوح مزدوج مذهب مرصع عالی در سر غزلیات که
 در کتیبه آن بسفیداب عنوان نوشته شده است - پنج مجلس تصویر
 میناتور عالی به علاوه دو صفحه اول پیش از متن کتاب تصویر میناتور
 دوجوان (احتمالاً تصویر سلطان ابراهیم میرزا و یک خادم) با حاشیه
 مذهب مرصع است - ۱۲۴ صفحه هر صفحه ۱۲ سطر ؛ هر سطر یک
 بیت - خط نستعلیق متن کتابت خوش - رقم جمال مشهدی - تاریخ
 تحریر سال ۹۸۹ . شماره ندارد .

نسخه مستعمل است بر : مقدمه مشهور - قصاید - غزلیات (مرتب)

رباعیات - غزلیات ترکی - مثنویات ترکی - مقطعات ترکی .

آغاز : « مؤزوں نرنهال کلامی که شهوران فصاحت بیان ...

نایان :

« ابرهیم دیر امان امان ناندیم دلیر ناندیم دلیر

در مشهد مقدس انور یسعی ... سلازم قدیمی نواب مخفرت بنه

سلطان ابرهیم میرزا ، بولانا عیدالله المذهب الشیرازی صورت اتمام

یافت فی شهر مننه ۹۸۹ . کتبه جمال انمشهدی غفر ذنوبه .»

دو صفحه مقدمه مشهور انشاء نصیح دختر سلطان ابراهیم مهرزا در آنجا آمده است : این سفینه ایست محتوی بر بعضی اشعار و برخی ابیات که از نتایج طبع وفاد و فهم نقاد جنت مکان ایوم . . . که بعد از آن که در واقعه عظمی و داعیه کبری آن حضرت مجموع نسخ اشعار فصاحت شعار و مسودات و منظومات بلاغت آثار ایشان تلف شده بود ، این ضعیفه البضاعة . . . [چند کلمه را معر کرده اند] . . . بقدر وسع و امکان سعی و اهتمام نموده از هر بیٹی بیٹی و از هر فردی ، فردی فراهم آورده بامید آنکه شاید باین تقریب صاحبذاتی زبان باستغفار و استرحام ایشان گشاید . فرضی نقلی است که ما باز مانند « نسخه فرسوده بوده و آنرا ترمیم و تصحیف و وصالی کردند و از بایان غزلیات و آغاز رباعیات الاصل یکک ورق مایقظ است .

بسال ۲۸۲ : از عرض ناصرالدین شاه گذشته و بالای صفحه اول متن مهر او هست .

(۹۱۰)

خلافه بزمین

وحشی (کمال الدین بافتی)

(۹۹۱ . م)

یادنامه ۱۵۰ ، ۲۲۰ - جلد دولانی ابره تیماج یشی قرنج و نیمقرنج خربی بوقه تاریخی متن طلالی ، اندرون و سجاد تیماج سرخ بغدادی قرنج و نیمقرنج و حاشید و جدول مذهب - صفحه ها متن و حاشید ، آنگاه متن سعوتندی : حاشیه اصفهانی دست گلی زرشان -

۴۶ صفحه ۱ هر صفحه ۱۳ سطر ، هر سطر یک بیت - عنوانها بلاجورد
در سرسختهای نقش مذهب مرصع - یکک سر لوح مذهب مرصع عالی -
در سه صفحه آخر لچکیهای مذهب مرصع و آخر نسخه مذهب و ترصیع
شده است - خط نستعلیق کتابت عالی - رقم رشیدای دیلمی - تاریخ
تحریر سال ۱۰۰۰ . (شماره ۴۹۱۷) -

آغاز :

« نامه بر آورد حیدای صریح بلبللی از خلد برین زد صغیر »
پایان :

« آنکه ترا مایه جان می دهد هر چه طلب می کنی آن می دهد
تاریخ شهر جمادی الاخر سنه الف بدارالعباده یزد مرقوم شد .
کتبه العبد العذوب عبدالرشید غفر ذنوبه .

نسخه سال ۱۲۳۲ از عرض فتحعلیشاه گذشته و نام او روی
ستن زر در ترجیحی در حاشیه صفحه اول نوشته شده است - سال ۱۲۸۳
از عرض ناصرالدین شاه گذشته و در حاشیه صفحه اول سهر او هست .

(۶۱۱)

وحشی بافقی

باندازه ۹ × ۱۴ - جلد نیماج ماشی حاشیه سنگنه مذهب -
کاغذ ترمه زرفشان غنایر جدول و کمنه زرین - سرسخنها مذهب -
دو صفحه اول متن و حاشیه بین منظور طلا اندازی حاشیه بوته اندازی
مذهب متنش - یکک سر لوح مذهب مرصع خوش - ۹۴ صفحه ، هر صفحه
۱۱ سطر ، هر سطر یک بیت ۵ میلیتر - خط شکسته - نستعلیق کتابت

حفی عالی - رقم محمد صادق انجو - تاریخ تحریر سال ۱۳۳۰ .
(شماره ۶۰۵) .

آغاز :

ه آلهی سینه ده آتش افروز در آئینه دلی و آن دل همه سوز
پایان :

اگر چه صدنوا خیزد ازین چنگ
چو نیکو بنگری باشدی که آنگه
حسب اشاره ... حسین [۹] خان ... اقل السادات محمد
صادق الانجو - امید که بنظر عاطفت در وی نگریسته چهره معانی
را بنقاب عفو در بومشده فی سنه ۱۳۳۰ . *

نسخه فقط بتظرف و وحشی است و فاقد خاتمه آن که وصال
شیرازی آنرا بنظم آورده میباشد .

سال ۱۳۸۳ از عرض کتابخانه گذشته است .

(۶۱۲)

فرهاد و شیرین

وحشی بافقی

باندازه ۱۰ x ۹۲ - جلد نهمای تریج و سر تریج متکونه
کاغذ ترمه نباتی جدول و کمند زرین - ۱۹۹ صفحه ۱ هر صفحه ۲
سطر ۲ هر سطر یک بیت ۶۲ مییلمتر - خط نستعلیق کنازیت خوش -
رقم محمد حسین حسینی نراهانی - تاریخ تحریر سال ۱۳۹۱ .
(شماره ۴۷۳۶) .

آغاز : مانند نسخه پیش .

پایان :

« در این معنی کسی کوراند دعوی امت

بقین داناد که صورت عین معنی است

العبد المذنب العاصی الجانی محمد حسین الحسینی الفراهانی قمی

شهر ربیع الاول سنه ۱۲۹۹ ه .

نسخه شامل منظومه وحشی و تکمله آن که وصال شیرازی بنظم

آورده است می باشد .

انتقالی از کتابخانه اندرون .

(۶۱۳)

فرهاد و شیرین

وحشی

باندازه ۱۰ × ۱۸ - جلد روغنی خوش . ۳ زرك گل بوته

نقاشی هاشیه بوم سرخ گل زبر نقاشی ، اندرون سرخ بوته گل نرگس -

کاخذ قرنگی آهار و مهره کشیده جدول و کمند زرین - دو صفحه اول متن

من و هاشیه بین سطور طلا اندازی ، هاشیه بوته اندازی مذهب بنقش

یک سر لوح مذهب مرصع خوش - عنوانها بسرخي - - پنج مجلس

میتانور آبرنگ سفید کار صنیع الملک ۱۸۷۰ صفحه ۴ هر صفحه ۱۲ سطر

هر سطر یک بیت . ۲ سپهر - خط نستعلیق و شکسته نستعلیق متوسط

بدون رقم و تاریخ تحریر (قرن ۱۳) . (شماره ۱۳۳۱)

آغاز : مانند نسخه پیش :

بایان :

« نباشد عشق را آغاز و انجام هر آن کسی کوچین راند بودخام »

این نسخه شامل تکمله وصال است .

اریخ ورود بکتابخانه معلوم نیست

ت

عرفی شیرازی (سید محمد بن خواجه

زرین الدین علی)

(۹۹۹ - ۴)

پاندازه ۱۰۰ × ۲۰۳ - جلد تیباج ماشی تریج و سر تریج
متنگه - کاغذ اصفهانی جدول زرین - پنج سرلوح مذهب خوش - ۵۳۰
صفحه ۱ هر صفحه ۱۸ سطر ۲ هر سطر یک بیت ۶۰ بهیمر - خط
نستعلیق کتاب متوسط - بدون رقم و تاریخ تحریر (قرن ۱۱) .
(شماره ۴۴۲) .

کلیات مشتمل است بر : دیباجه و رساله نفیسه متقور - سنوی
مجمع الافکار - مثنوی خسرو و شیرین - فصایده - بقطعات - ترجیعات -
غزلیات - (مرتب) - رباعیات .

آغاز : « حمدی که از نهایت شایستگی منزله از
پایان :

« گرفتار فله بگذشت قدم سمت مکن بشتاب که آواز جرس نزدیکست
تمت الكتاب بعون الملک الوهاب . »

سال ۱۲۸۲ از عرضی ناصرالدین شاه گذشته و در حاشیه صفحه
اولی مهر او هست .

۱۰۱

عرفی شیرازی

(۶۱۶)

باندازه ۱۶۰ × ۲۸۴ - جلد تیماج مشکین متن و حاشیه ضربی اندرون تیماج سرخ ترنج و گوشه سوخت معرق خوش زمینه بسته‌ای لولا دار فرسوده - کماند امقهای جدول زرین - دو صفحه اول و سه موفج دیگر در سر هر قسمت کتاب متن و حاشیه بین سطور طلا اندازی منقش ، حاشیه گلکاری - صفحات اول و آخر فرسوده و وصالی شده - چهار سر لوح مذهب مرصع خوش که در کتیبه هر یک روی متن زر عنوان هر قسمت بخط رفاع خوش بسفیداب تحریر دار نوشته شده است - ۴۴۴ صفحه ، هر صفحه ۱۴ سطر ، هر سطر یککایت ۵۶ میلی‌متر در متن و ۶ بیت در دوازده مصراع در حاشیه - خط نستعلیق کتایب متوسط - بدون رقم و تاریخ تحریر (قرن ۱۱) . (شماره ۴۴۱) .
تقسیمات کتاب نامه نسخه پیش .

آغاز : نامه نسخه پیش .

پایان :

« چشمی ز کرم پبخش کز غایت شوق بی دیده یاسید پناه آمده‌ایم

تمت انکتاب دیوان مولانا عرفی شیرازی رحمه الله . »

بسال ۱۲۸۲ از عرض ناصرالدین شاه گذشته و در حاشیه صفحه

اول مهر او هست .

(۶۱۷)

گلیات

عرفی شیرازی

باندازه ۲۱۵ × ۲۳۰ - جلد تیماج بشی ترنج و سر ترنج و گوشه

منگنه ۱ اندرون تهماج سرخ ساده - کاغذ دولت آبادی جدول زرین -
 بعضی صفحات و صافی شده - جای عنوانها بیاض - ۷۰۴ صفحه ۱
 هر صفحه ۱۴ سطر ، هر سطر یکم ییت ۶۲ میلیمتر - خط نستعلیق
 کتابت خوش - رقم عبدالجبار اصفهانی - تاریخ تحریر سال ۱۰۳۸
 (شماره ۴۵۷) ، نسخه بدین قسم تقسیم شده است: قصاید - مقطعات -
 غزلیات (مرتب) رباعیات (مرتب) - ترجیعات - سنوی مجمع الایکار
 مثنوی خسرو و شیرین .

آغاز :

«اقبال گرمی کرد ارباب هم را همت نخورد نثر آری و نغمه راه
 پایان :

«کسی را کز زبان این هرزد خیزد اگر من خون نریزم عشق ریزد»
 بجهت عالیحضرت ستوده شعبان فرشته طینت آقا میر محمد محسن
 در دارالسلطنه اصفهان سینو نشان تحریر نمود فقیرالعقیر عبدالجبار
 غفرله فی شهر سنه ۱۰۳۸ *

نسخه بسال ۱۳۰۰ وارد کتابخانه سعیدالدوله فرهاد میرزا شد
 و بسال ۱۳۰۱ آن پیش کش ناصرالدین شاه کرده است .

(۶۱۴)

عرفی شیرازی

باندازه ۹۵ × ۱۶ - کاغذ دولت آپندی سن زرفسان خبار
 جدول و کمند زرین - دو صفحه اول قصاید سن و حاسبه بین سطور
 طلا اندازی . حاسبه گلکاری - ۶۱۴ صفحه ، هر صفحه ۱۰ سطر ،

هر سطر یک بیت ۴۶ سلیتر - خط نستعلیق کتابت خفی خوش -
بدون رقم و تاریخ تحریر (قرن ۱۰) . (شماره ۴۳۸) .
نسخه چنین تقسیم شده است ؛ دپاچه و رساله فقیهه مشهور -
قیاید - مثنوی مجمع الابدکار - یک مافی نامه - مثنوی خسرو و شیرین
دو مثنوی کوتاه دیگر - غزلیات (مرتب) - مقطعات - رباعیات .
آغاز : نامه نسخه شماره

پایان :

« انگشت شهادت هست هرگز گانم یا مبرع لاله الا الله است »
و در دنبال آن یک رباعی از جامع دیوان عرفی است که ماده
تاریخ را (سال ۹۹۶) آورده ؛
« این طرفه بیان سحری و اعجازی چون گشت مکمل برقم پردازی
مجموعه طراز قدس تاریخش گفت (اول دیوان عرفی شیرازی)
و شاید همین سال تاریخ کتابت نسخه نیز باشد .
بسال ۱۲۸۲ از عرض ناصرالدین شاه گذشته است .

(۶۱۸)

قل و دمن

فیضی دکنی (شیخ ابوالفضل بن شیخ مبارک)

باندازه ۱۴۵ x ۲۳۰ - جلد گالین گومشکی منگنه عطف نیماج
سشکی - صفحات متن و حاشیه ؛ کاغذ متن خاتباتج جدول زرین ؛
حاشیه الوان و ابیری - یک مر لوج مذهب لاجوردی خوش - ۲۷۶
صفحه ؛ هر صفحه ۱۵ سطر ؛ هر سطر یک بیت ۷۵ سلیتر - خط
نستعلیق کتابت خوش - بدون رقم و تاریخ تحریر سال ۱۰۴۳ .
(شماره ۱۰۱۱۵) .

آغاز مشهوری :

« ای در تک و هووی تو آغاز عفتای نظر بکند پرواز »

پایان :

« ای سوخته ضبط این نفس کن بس کن ز حدیث عشق بس کن

لله الحمد و العنة که در منتصف شهر شعبان سنه ثلث عشرین

و انب بدستاری توفیق آلهی ، لراقمه

این نسخه که آپایش عرائض است مغز روش تازه و ختم سخن است

گلزار سخنور است کز غایت فیض بنهفته عجیب هر گلشن صد سخن است

صورت اختتام بذیرفته سرمایه صحبت اهل دل و زینت بخش

هر مجلس و محفل گردید .

صد آفرین باداهای فیض و سخنش بر تبه روش تازه دل و دشتش

تبارک الله ازین بوستان که میگردد دماغ روح معطر زبوی یاسمش

چو گوهری که بیفته بدست دانائی نهفته دارد عقل اندرون بیرهتس

حدیث هند دوائی چو بشود گوید خورش طبعیت فیضی و پایه سخنش

امید که صف تعالی دشین کتبخانه بندگان . . نسخه وزارت و عظمت

دستور العمل وزرای صاحب تدبیر سید شمس میرزا محمدتقی شده

شده وسیله صدور توجهات عالی گردیده و احسانه .»

ناظم یکک رباعی و یکک قطعه آخر ظاهراً شاعری « دوائی »

تخلص است و اگرچنین باشد کاتب زبردست نسخه نیز هم اوست .

چنانکه گذشت نسخه برای میرزا تقی وزیر کنایت شده و در بیعت

صیحه اول در یکک تریج بشنگرف نوشته شده است . دل دامن من

شیخ فیض متعلقه ثواب وزارت و اقبال دستگاه میرزا محمد بنی

ولد محمد مؤمن اصفهانی « و از میرزا محمد بنی نسخه یفرزندی محمد

شعیب و از او در حدود سال ۱۰۶۰ ، یفرزنده از مدش محمد سعید منتقل

شده و بسال ۱۰۶۱ بصرف عباس حسینی فراعلی در آمده است

و در تاریخ سال ۱۳۲۱ مؤید لشکر آنها ظاهراً برای میرزا علی اصغر امین السلطان فرستاده است (این معنی در صفحه آخر بخط امین السلطان نوشته شده) و امین السلطان آنها تقدیم بظفرالدین ثناء کرده است ولی تاریخ ورود بکتابخانه معلوم نیست.

(۶۱۹)

سرود و گداز

نوعی (محمد رضا خبوشانی)

(م . ۱۰۱۴)

باندازه ۱۳۰ × ۲۱۸ - جلد سبزه مشکی جدول سنگنه مذعب صفحات متن و حاشیه ، کاغذ من سمرقندی زلفشان غبار جدول زرین ، حاشیه دولت آبادی نباتی - ۳۶ صفحه ، هر صفحه ۱۴ سطر ، هر سطر یک بیت . ۷ میلیتر - خط نستعلیق کنایات خوش - رقم محمد یحیی لاهیجی - بدون تاریخ تحریر (قرن ۱۱) . (شماره ۵۸۴) .

آغاز :

« آتشی خنده ام را نالکی ده سرشکم را چگر بر کالکی ده »
باجان :

« گلی بختی از گلستان خلیتم درین ره ساز آتش را دلیتم
کتبه العبد المذنب الراجی محمد یحیی این رسم کینه ، بهار السلطنه
لاهیجان . »

نسخه از کتابهای کتابخانه سایر و تقی بوده و سال ۱۳۰۵
بکتابخانه سنطسی صفوی رسیده و دو بار دیگر سال ۱۳۱۵ و ۱۳۲۷
از عرض کتابخانه ساه سلطان حسین گذشته و بعدها بملک میرزا

سهدیخان نادری آمده است - سال ۱۳۳۲ از عرض فتحعلیشاه گذشته و نام او بسفیداب روی متن زر در تیم ترویجی در حاشیه صفحه اول است - سال ۱۳۸۲ از عرض ناصرالدین شاه گذشته و پایانی صفحه اول در موضع سرلوح مهر او هست .

(۶۲۰)

دیوان

نظیری (محمد حسین نیشابوری)

(۱۰۲۱۰۲ یا ۱۰۲۳)

باندازه ۱۴۰ x ۲۶۰ - جلد تیماج سرخ پتربنج و سر فرنج و گونه سنگنه مظل - کاغذ بخارانی جدول زرین - جای عنوانها بیاض - دو صفحه اول و دو صفحه در میان کتاب متن و حاشیه بین مطور طلا اندازی حاشیه گنکاری - دو سرلوح مذهب سرصح خوش - ۷۰۴ صفحه : هر صفحه ۱۴ سطر - هر سطر یک بیت ۷۸ بیلیمتر - خط نستعلیق کتابت جلی متوسط - بدون رقم - تاریخ تحریر سال ۱۰۶۹ - (شماره ۵۹۳) .

کتاب منقسم است بد : قصاید (مرتب) - ترکیبات - ترجیحات - مقطعات - غزلیات (مرتب) - رباعیات .

آغاز :

« چنان رسیدن روی سرد ساخت دلیلی را

که کرد بردل مجنون فسرده لبلی را

پایان :

« لوح تو کتاب سعویات هست از بهی نومبرند و باشد خزند

تمت الكتاب بعون الملك الوهاب . تهريرا في شهر رجب المرجب

سنه ۱۰۶۹ هـ .

بسال ۱۲۸۲ از عرض ناصرالدین شاه گذشته و مهر او را در
کتابه سر لوح هست .

(۶۲۱)

نظیری فیسابوری

باندازه ۱۳ × ۲۲ - جلد میشن عنایی ترنج و سر ترنج سوخت
معرف بوم لاجوردی و سفید - کاغذ دولت آبادی جدول زین -
دو صفحه اول و دو صفحه در میانه ، متن و حاشیه بین سطور طلا
اندازی ، حاشیه بوته اندازی بذهب منقش - دو سر لوح بذهب و یک
سر لوح ساده برصیح خوش - جای عنوانها بیاض - ۶۳۸ صفحه ، هر
صفحه ۱۵ سطر ، هر سطر یک بیت ، ۶ سیلیمتر - خط نستعلیق کتابت
خفی متوسط - رقم عبدالنبی - تاریخ تحریر مال ۱۰۷۳ . (شماره ۹۱)
کتاب چنین تقسیم شده است : ترکیبات - قصاید - ترجمحات -
غزلیات (مرتب) - رباعیات .

آغاز :

« ای جلالت خلوت از اختیار تنها ساخته

حکمت تو از کرم دی کار فردا ساخته

بایان :

بس در عجبم که مانده ام بی تو چنان قائم چو بچوهریست هر جا عرفیست
تعت الدیوان صاحبقران کشور سخنوری و بر افرازنده لوای
جهانگیری مولانا نظیری من بدائفقر العقیق عبدالنبی فی تاریخ بوم

الاربعای ثلث و عشرين شهر رمضان المبارك سنة ۱۰۷۳ .
 در حدود سال ۱۲۱۱ نسخه متعلق به محمد باقر نامی بوده
 و اسحق میرزا فرزند معزالدوله آنرا تقدیم کتابخانه کرده و سال ۱۳۳۴
 از عرش گذشته است .

(۶۲۲)

دیوان

نظیری

باندازه ۸۵ x ۲۰۰ - جلد تهاج ماضی حاشیه منگنه مذهب
 جدید - کاغذ یغارانئی جدول زرین - دوسر لوح مذهب ساده متوسط -
 ۲۰۰ صفحه ، هر صفحه ۱۶ سطر ، هر سطر یک بیت ۷۴ میلمتر -
 نستعلیق تحریر کتابت خطی متوسط - بدون رقم و تاریخ تحریر (قرن ۱۱)
 شماره ندارد .

نسخه مشوش و سقطاتی دارد از جمله پیش از صفحه ۳۰ و
 ۶۴ و از صفحه ۱۸۸ تا آخر کتاب و مشتمل است بر غزلیات (مرتب)
 که چند قصیده در دیوان دارد .

آغاز :

« از آبشفت آن بچی حیوة حلوة المحیا

برسوائی بر آور سر زسنوری بیرون دعا ..

پایان :

« احمد مرسل که باطن مشرق اتوار داشت

دوست را آئینه بر اندازه دیمار داشت .

سال ۱۲۸۲ از عرش ناصرالدین شاه گذشته و بالای صفحه

اول مهر او هست .

شانی تکلو (نفیس الدین)

(۱۰۲۳۰۴)

یاندازه ۱۱۷ x ۲۰۲ - جلد مقوای ابره کاغذ ابری عطف و گوشه
تیماج حنائی جدید - کاغذ اصفهانی جدول زرین متن زر فشان غبار -
دو صفحه اول و دو صفحه در میان کتاب متن و حاشیه بین مطویرطلا
اندازی حاشیه یوته اندازی مذهب سقنس - دو سر لوح مزدوج مذهب
مرصع عالی که در کتیبه هر یک عنوان کتاب و ناظم بسفیداب تحریر
دار روی متن زربوئه اندازی نوشته شده است - ۷ . ۴ صفحه ، هر صفحه
۱۶ سطر ، هر سطر یک بیت ۶۰ میلیمتر - خط نستعلیق کتابت خوش -
بدون رقم - تاریخ تحریر سال ۱۰۴۸ . (شماره ۲۷۰۹) .
کتاب مشتمل است بر - قصاید - ترکیبات - ترجیحات - غزلیات
(مرتب) - مقطعات - رباعیات - یک مثنوی سبعمی بیسی .

آغاز :

«ای نسودا سایه بر زلف ایاز انداخته گردن محمود را در دام ناز انداخته
پایان :

۵ یک یک از دلیق درست و حریز بر کشم آن شعر چو سوز از خمیر

نمت الكتاب بحون الملك الوهاب سنة ۴۸۰ [] . ! ۰ . ۰

بسال ۱۳۰۱ وارد کتابخانه شده است .

جسمی همدانی

(۱۰۳۴۰م)

باندازه ۱۳۰ × ۲۳۰ - جلد تیماج مشکی ساده - کاغذ کشمیری
الوان - بعضی صفحات وصال شده - ۴۱۶ صفحه ، هر صفحه ۲۱ سطر
هر سطر یک بیت ۷۰ میلیمتر در متن و ۱۰ بیت در پست مصرع
در حاشیه - خط شکسته نستعلیق متوسط - رقم محمد مقیم بن جسمی
(ناظم دیوان) تاریخ تحریر سال ۱۰۴۸ . (شماره ۳۱۴۲)

کتاب مشتمل است بر : قصاید - ترکیبات - مقطعات (در متن)
غزلیات (مرتب در متن و حاشیه) - بک مشهور در اندرز (در متن) -
ایضاً غزلیات (مرتب در حاشیه) - رباعیات (در متن و حاشیه) .
آغاز :

« رخ تو خواست فروز جمال معنی را

زمانه تاب نیاورد این تجلی را »

پایان :

« ستوفی ایران شدی و شاه تاریخ مستوفی ممالک ایرانی ،
شب سه شنبه ۴ شهر ذی قعدة الحرام سنه ۱۰۴۸ هجری
در دارالنفیض کشمیر این گرامی دیوان قرائت یافت ، حرره العبد
المذنب الایم المحتاج الی رحمة و بدالکریم ، ابن جسمی همدانی ،
محمد مقیم عنی الله عنهما و تجاوز عن سیاتهما بحرمة النبی الهانسی و اولاده
واصحابه التابعین رضوان الله علیهم اجمعین . »

سال ۲۸۹: نسخه در تملک لطفعلی میرزا فرزند مؤیدالدوله
تاجار بوده و معلوم نیست در چه تاریخ وارد کتابخانه شده است .

(۶۳۵)

دیوان

مؤمن (میر محمد مؤمن استرآبادی)

(م . ۱۰۲۵)

باندازه ۱۱۷ x ۲۰۷ - جلد تیساج حنائی تریج و سر تریج
و گوشه منگنه ماشی - کاغذ اصقهبانی نباتی جدول زرین - عنوانها
بشنگرف - یک سر نوح مزدوج مذهب مرصع خوش - ۱۷۲ صفحه ،
هر صفحه ۱۲ سطر ، هر سطر یک بیت . ۶۰ میلیمتر - خط نستعلیق
کتابت خوش - رقم معجزی یزدی - تاریخ تحریر سال ۱۰۲۳ .
(شماره ۳۰۲۳)

نسخه مشتمل است بر رباعیات که چند محزل و قطعه بدنبال
دارد .

آغاز :

« نتوان یخدا رسید از علم کتاب حجت مزد راه باقیم صواب »
پایان :

و گر باشد دلت مایل بشغلی شکر ربوی بیاموز از لب خویش
تحریراً فی شهر جمادی الثانی سنه ۱۰۲۲ اثنی و عشرين و الف
فی الهجرية عبده معجزی الیزدی مخدله .

تاریخ و کیفیت ورود بکتابخانه معلوم نیست .

(۶۲۶)

ت

ملك (ملك محمد قمي)

(۱۰۲۵۰۴)

باندازه ۱۴۵ × ۲۵۰ - جلد تیساج یشمی ترنج و سر ترنج و گوشه سنگه - کاغذ کشمیری نباتی جدول و کمانه زرین - عنوانها بشنگرند یکک سر لوح مذهب کوچک خوش که در کتیبه آن « بسمله » نوشته شده است - ۴۹۹ صفحه ، هر صفحه ۱۷ سطر ، هر سطر یکک بیت ۶۵ میلیمتر در متن و ۱۴ بیت در ۲۸ مصرع در حاشیه - جای یکک سر لوح در میان کتاب که اکنون وصالی شده است - خط نستعلیق کتابت خفی متوسط - رقم محمد معین - تاریخ تحریر سال ۱۰۶۷ . (شماره ۵۴۳) .

کتاب چنین تقسیم شده است: دیباچه و مقدمه منشور خوان خلیل - قصاید - مقطعات - ترکیبات - ترجیعات - تصبیه پنج اربعین ایضاً قصاید دیگر - ایضاً ترکیبات - رباعیات - ایضاً ترجیعات - غزلیات (مرتب) - مثنوی ساقی نامه - ایضاً رباعیات (از آخر ساقط) مثنوی (از اول و وسط ساقط) - مثنوی صتم و برهمین (از آخر ساقط) مثنوی منبع الانهار (از اول ساقط) .

آغاز : « آلهی از نور ساینده خوان خلیل را متورگردان و چراغ هدایت بدست ذائقه ده که بشاهده لذت شکرینا گردد و از نوری گلزار ابراهیم که خارشکن نمرود است سباط حمد را بیایه خلد ساز

و در همین مقدمه آمده است : « ... اهل نوازی در آن مرتبه

وصله پردازی بدین نسبت که نورس گلزار ابراهیم بهمن [۹]
قبوله رسید چهار شتر زر بر در حجره سلک و ظهوری زانو زدند ، مائین
در بندرنگی ساز اینار بدرنگ آوردیم . نظم

کرد خورشید زر بنیست نثار بر سر شاه سخن ایثار

شکر این عطیه بر ذمه طبع لازم شمردیم و کان و دریاوا کودک
وار گوش گرفته بشاگردی دل و دست استاد نورس آوردیم که بتعلیم
زرفشانی و گوهر پاشی قایض آیند . اکنون بازایش خوان خلیل مائند
سخن در آئین بندبست و بهار خاطر در شکفتگی چمن بی بساط الوان
خوش آیند نیست . گلزار ابراهیم را از خوان خلیل گزیر نیست . .

«چو ابراهیم کشت از کشت گلزار بشادابی چو حسن خویش سرشار
ضیافت خانه‌ای ترتیب دادم بنورشهای الوان زیب دادم
ندم بر نعمت الوان دلیلش . . .» ضیافت کردم از خوان خلیلش

{ مولانا سلک قبی استاد و دوست و بدر زن ظهوری و هر دو
مداح ابراهیم عادل شاه پادشاه دکنی بوده و در احمد نگر می زیسته‌اند .
آثار منظوم و منثورشان هر دو عنوان مشترک داشته و در یک سنل
بنامه دو باد هر دو تاریخ ۱۰۲۵ در گذشته‌اند .

پایان :

« منبع انهار بهابان رسید در بصدف قطره بعیان رسید
تمت المنتوی بتاريخ شهر جمادی الاول سنه ۱۰۶۷ . کتبه
محمد معین بن محمد شفیح الکاتب .» چنانکه گذشت نسخه سقائی در
میان دارد .

سال ۱۳۸۲ از عرض ناصرالدین شاه گذشته ، مهر او زادر
حاشیه اول و بادداشتها و تصاویری بخط و رقم او در پشت صفحه
اول هست .